

الگوی ارزیابی تهدیدات هوشمند

مؤلفین:

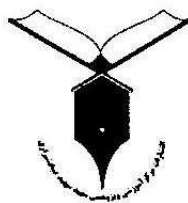
عباس جعفری نیا

ذکریا ناظم پور

محسن بهرامی

پژوهشکده نگاه ۲

تابستان ۱۴۰۰

سرشناسه	جعفری‌نیا، عباس، ۱۳۳۹ -
عنوان و نام پدیدآورنده	JAFARI NIA, ABBAS, KAZEMPOUR, ZAKARIA, BAHRAMI, MOHSEN الگوی ارزیابی تهدیدات هوشمند/ مؤلفین: عباس جعفری‌نیا، ذکریا کاظم‌پور، محسن بهرامی؛ نظارت و اجرا: پژوهشکده نگاه ۲؛ ناظر علمی: دکتر جهانگیر شریعت؛ ویراستار: سعید مددی، ناظر فنی: مجتبی حسین‌زاده.
مشخصات نشر	تهران، مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۶۸ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۸۴۶-۶۱-۱
موضوع	الگوی ارزیابی تهدیدات هوشمند
وضعیت فهرست‌نویسی	لیبا
شناسه افزوده	پژوهشکده نگاه ۲
شناسه افزوده	مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی
رده‌بندی کنگره	۶۳۷.۴JZ
رده‌بندی دیویی	۳۲۷/۱۱۷
شماره کتابشناسی ملی	۸۴۵۷۹۳۷
اطلاعات رکورد کتابشناسی: لیبا	

www.ketab.ir

نام کتاب: الگوی ارزیابی تهدیدات هوشمند

نظارت و اجرا: پژوهشکده نگاه ۲

مؤلفین: عباس جعفری‌نیا، ذکریا کاظم‌پور، محسن بهرامی

ناظر علمی: دکتر جهانگیر شریعت

ویراستار: سعید مددی

ناظر فنی: مجتبی حسین‌زاده

تایپ و صفحه‌آرایی: مهدی عبدالمهدی

نوبت چاپ: اول

ناشر: انتشارات مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد صیاد شیرازی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۸۵۰,۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، لویزان، بزرگراه ارتش، روبروی سازمان جنگل‌ها و مراتع، مرکز آموزشی و پژوهشی

شهید سپهبد صیاد شیرازی، مرکز مطالعات و پژوهش‌های اطلاعاتی تلفن: ۲۲۴۵۰۷۳۹

فصل اول: کلیات

۱	مقدمه
---	-------

فصل دوم: پیشینه‌شناسی و مفهوم‌شناسی تهدید

۷	۱-۲- پیشینه‌شناسی ارزیابی تهدیدات
۱۸	۲-۲- مفهوم‌شناسی تهدید
۱۸	تهدید
۲۲	تهدید در فضای اجتماعی و فرهنگی
۲۵	تهدید در فضای سیاسی
۲۵	تهدید در فضای امنیتی
۲۷	ماهیت تهدید
۲۹	منابع و ویژگی‌های تهدیدات در مطالعات امنیتی
۳۲	تهدید در رویکردهای انتقادی
۳۵	تهدید در رویکرد سازنده‌گرایی
۴۲	تهدید در رویکردهای جهان سوم
۴۴	تهدید در رویکرد نابرابری

فصل سوم: دسته‌بندی تهدیدات

۴۹	۱-۳- تهدیدات امنیتی - تهدیدات عمومی
۴۹	۲-۳- تهدیدات بازدارنده - تهدیدات خزنه
۵۱	۳-۳- تهدیدات سستی - تهدیدات نوین
۵۱	۴-۳- تهدیدات متقارن - تهدیدات نامتقارن
۵۳	۵-۳- تهدیدات طبیعی - تهدیدات ساختگی
۵۳	۶-۳- تهدیدات سخت - تهدیدات نرم

فصل چهارم: مفهوم‌شناسی قدرت

۶۱	۱-۴- چهره متغیر قدرت
۶۱	۲-۴- تحول مفهومی منابع قدرت
۶۴	۳-۴- گونه‌شناسی قدرت
۷۲	۴-۴- کنش متقابل قدرت نرم و سخت

فصل پنجم: قدرت و تهدید هوشمند

۷۹	۱-۵- قدرت هوشمند
۷۹	تبیین و توضیح قدرت هوشمند
۸۰	ریشه‌های استراتژی قدرت هوشمند
۸۲	شاخص‌های کارکردی قدرت هوشمند
۸۳	اصول و مولفه‌های قدرت هوشمند
۸۴	منابع قدرت هوشمند
۸۷	ارکان تشکیل‌دهنده قدرت هوشمند
۸۸	۲-۵- تهدیدات هوشمند

فصل ششم: شاخص و الگوی ارزیابی

۹۹	۱-۶- شاخص
۹۹	تعریف شاخص
۱۰۲	انواع شاخص‌ها
۱۰۶	۲-۶- رویکردها و روش‌های شاخص‌سازی
۱۰۶	روش یونیسف
۱۰۷	روش GQM
۱۱۲	روش کبوی-کامپنود
۱۱۷	۳-۶- الگو
۱۱۸	تفاوت نظریه و الگو

فصل هفتم: الگوی و شاخص‌های ارزیابی تهدیدات

۱۲۰	۱-۷- الگوی ارزیابی تهدیدات بر اساس «اهداف مرجع»
۱۲۳	الگوی ارزیابی تهدیدات بر روش «موازنه تهدید»
۱۲۴	الگوی ارزیابی تهدید به روش «ماتریس تحلیل و ارزیابی تهدیدات»
۱۲۷	الگوی ارزیابی تهدید به روش «سنجش تهدید»
۱۲۸	الگوی ارزیابی تهدیدات مبتنی بر آینده‌پژوهی
۱۳۷	۲-۷- شاخص‌های ارزیابی تهدیدات
۱۳۷	عمق تهدید
۱۳۸	دامنه یا گستره تهدید
۱۳۸	تغییر هویت تهدید
۱۳۹	پیش‌بینی تهدید
۱۴۰	افزایش مقاومت محیط
۱۴۰	دگردیسی تهدید
۱۴۱	۳-۷- شاخص‌های شناخت تهدیدات

فصل هشتم: الگوی ارزیابی تهدیدات هوشمند

۱۵۰	۱-۸- جمع‌بندی
۱۵۶	۲-۸- فرجام سخن

فهرست جداول

صفحه

عنوان

جدول ۱-۲: کالبدشکافی تهدید در نظریه‌های امنیتی.....	۴۵
جدول ۲-۲: منابع و ویژگی تهدید در نظریه‌های امنیتی.....	۴۷
جدول ۱-۳: برخی نقاط افتراق تهدید نرم و سخت.....	۵۹
جدول ۱-۴: منابع عمده قدرت در ادوار مختلف.....	۶۳
جدول ۱-۵: مولفه‌های بررسی تهدیدات هوشمند.....	۹۲
جدول ۱-۶: گام‌های تدوین شاخص به‌منظور پایش، سنجش و ارزیابی.....	۱۰۶
جدول ۱-۷: الگوی ارزیابی تهدیدات بر اساس «اهداف مرجع».....	۱۲۲
جدول ۲-۷: ماتریس زمان هشدار و توان آسیب‌رسانی تهدید.....	۱۲۵
جدول ۳-۷: رویکرد محاسبه احتمال تهدیدات.....	۱۲۵
جدول ۴-۷: ماتریس ارزیابی احتمال خطر.....	۱۲۶

شکل ۱-۶: سطح اندازه‌گیری شاخص‌ها.....	۱۰۲
شکل ۲-۶: تعریف واحدهای GQM.....	۱۱۰
شکل ۳-۶: تعریف هدف در روش GQM.....	۱۱۰
شکل ۴-۶: الگوی تبدیل مفهوم به شاخص، به روش کیوی-کامپنهود.....	۱۱۳
شکل ۵-۶: مثالی از شاخص‌سازی به روش کیوی-کامپنهود.....	۱۱۶
شکل ۱-۷: الگوی سنجش تهدید.....	۱۲۷
شکل ۲-۷: الگوی ارزیابی تهدیدات امنیتی مبتنی بر آینده‌پژوهی.....	۱۳۶
شکل ۳-۷: لایه‌های مختلف تهدید.....	۱۴۳
شکل ۱-۸: ابعاد ارزیابی تهدیدات هوشمند.....	۱۴۵
شکل ۲-۸: مولفه‌های ارزیابی تهدیدات هوشمند.....	۱۴۶
شکل ۳-۸: ابعاد و مولفه‌های ارزیابی تهدیدات هوشمند.....	۱۴۷
شکل ۴-۸: شاخص‌های ارزیابی تهدیدات هوشمند.....	۱۵۰
شکل ۵-۸: الگوی ارزیابی تهدیدات هوشمند.....	۱۵۸

بسم الله الرحمن الرحيم

"يرفع الله الذين امنو منكم و الذين اوتوا العلم درجات"

(خداوند مقام اهل ایمان و دانشمندان عالم را (در دو جهان) رفیع می گرداند.)

سوره مبارکه مجادله - آیه شریفه ۱۱

بدون شک تأمین امنیت ملی و تقویت توان دفاعی از مهم‌ترین اهداف و دغدغه‌های هر کشور از جمله نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران در عرصه‌های داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی است و در این راستا، توجه به مؤلفه‌های مختلف اثرگذار بر امنیت ملی به ویژه ابعاد نظامی - دفاعی آن از اهمیت خاصی برخوردار بوده و از ضروریات اصلی کشورها در مسیر پایداری و توسعه است. بدیهی است که هر جا سخن از امنیت و امنیت ملی به میان می‌آید، بی‌گمان لازم است تهدیدات موجود در حوزه‌های داخلی و خارجی نیز به دلیل تأثیرات آن‌ها بر امنیت ملی، مورد مذاقه قرار گیرند.

معاونت اطلاعات ارتش جمهوری اسلامی ایران به عنوان یکی از نهادهای مسئول "ارزیابی مستمر تهدیدات و توان رزمی دشمنان بالفعل و بالقوه" و مرکز آموزشی و پژوهشی شهید سپهبد علی صیاد شیرازی به عنوان بازوی اجرایی "آموزش و پژوهش‌های اطلاعاتی آجا" و در راستای تحقق وظایف ذاتی خود در تأمین، تولید و معرفی منابع، کتب و نشریات مورد نیاز آموزش‌های اطلاعاتی و ارتقاء سطح دانش و مهارت کارکنان و فراگیران جامعه اطلاعاتی آجا گام برداشته و با بهره‌گیری از اساتید و صاحب نظران حوزه‌های ذی ربط نظامی، اطلاعاتی و امنیتی، اقدامات گسترده‌ای را تاکنون در راستای رسالت خود و ایجاد رشد و بالندگی فرهنگی و علمی و تشویق پژوهشگران و اساتید در عرصه تولید علم انجام داده و ضمن تسهیل انتشار یافته‌های علمی و بهره‌برداری از دانش تولیدی، امکان جدیدی را برای محققین، اساتید و فراگیران ارتش جمهوری اسلامی ایران و سایر سازمان‌ها و نهادها فراهم آورده است که چاپ کتاب حاضر بخشی از این اهداف را تشکیل می‌دهد.

همکاری و ارائه نظرات و دیدگاه‌های اساتید، صاحب نظران و فرهیختگان تأثیر به‌سزایی در ارتقاء سطح کیفی موضوعات و مباحث کتاب حاضر و دیگر محصولات انتشارات این مرکز در تولید محتوا و چاپ‌های بعدی خواهد داشت.